

DoePAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUM)KRUISELKRANT NUMMER 13 DoePAK DuPAK

Een **dupák** (spreek uit: **do-pak**) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspopentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de *Dood van Pierlala* in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doode stilte geschiedt, gaat het strekken en inkrimpen van de dupák razendsnel en met veel rumoer. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door de kop en het lijf heen en zit vast aan de houten heup. Het gat in de kop is iets wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwtjes gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhoutje. Door dit houtje op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lappen lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en over de heupen heen. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren zijn armen wijd uit.

Dokter

't **DoEi** heiligt de middelen: een uitdrukking die van toepassing is op een van de belangrijkste voorwerpen in het *volkspoppenspel*, de *knuppel*. Dit slagwapen is een geliefd 'medicijn' dat toegediend wordt aan de tegenstanders van de nationale poppenkasthelden.

De Engelse *Mr Punch* (spreek uit: puntsj, de u bijna als een a) is uiterst wreed. Hij vermoordt iedereen die hem in de weg zit. Punch legt zelf ook bijna het loodje. Levenloos ligt hij op de *speelplank* en gilt: "Hemel, o Heer, help, ik ben dood, dokter!" De heelmeester is snel ter plaatse en buigt zich over Punch, maar krijgt een trap. De *dokter* neemt wraak door Punch een heilzaam middel toe te dienen in de vorm van stokslagen. Maar Punch geeft het 'recept' terug en de geneesheer delft het onderspit.

Zoek in het *poppentheater-abc* op onze **websites** na met welk attribuut de dokter een lavement toedient.

Het juiste antwoord is:

- * *klisterspuit*, een darmspoelapparaat;
- * *cuoppo*, een Italiaans woord voor een kartonnen kegeltje waar iets uit floept.

Een vrolijk stel

De touwtjes van *Jan Klaassen* en *Katrijn* zijn in de war geraakt. Haal de kluwens uit de knoop. Volg elk koordje vanaf het cijfer bij het (*kruis*)houtje tot aan de marionet. De eerste goede oplossing geven wij je: van 1 loopt het touwtje naar Jans rechterpols.

Pop aan draadjes

PAK drie touwtjes, twee stokjes, een bolletje, lijm, plakband, veiligheidsspelden en een soepele, recht-hoekige lap, een grote zakdoek bijvoorbeeld. Wij gaan een simpele *marionet* maken.

Bevestig in het midden het bolletje aan de bovenkant van de lap. Dat is nu het hoofd van je figuurtje. Maak de draden vast aan de twee bovenste uiteinden van de lap. Dat zijn de armen van je pop. Zorg dat de armdraden iets langer zijn dan de draad aan de kop van de pop.

Verzwaar eventueel de onderste uiteinden van de lap met een kiezelsteentje. Dat worden de voetjes.

De draden kun je vastmaken aan het kruishout: twee stokjes die als een kruis aan elkaar vastzitten.

Laat het figuurtje nu maar trippelen, huppelen en zwieren.

Animatiepop ...

is een film- en tv-pop die voor iedere beweging in een andere stand wordt gezet en per stand wordt gefilmd. Bij de projectie van de film krijg je daardoor de illusie dat de figuur beweegt.

Voor een tekenfilm worden getekende beelden een voor een opgenomen en vervolgens vertoond.

Oh mother!

Een gedichtje waarin – mogelijk – *Judy* (spreek uit: *dzoedie*), de vrouw van *Punch* aan het woord is.

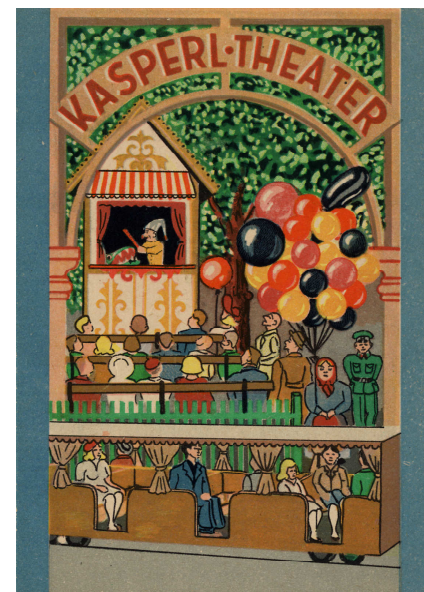
'Oh mother! I shall be married to Mister Punchinello.
To Mister Punch, to Mister Joe, to Mister Lo.
Mister Punch, Mister Joe, Mister Nell, Mister Lo.
To Mister Punchinello.'

Hoe heet de *clown* uit de *Punch-en-Judy*-show?

- * *Joey* (spreek uit: *dzoewie*);
- * *Jumping Jack*.

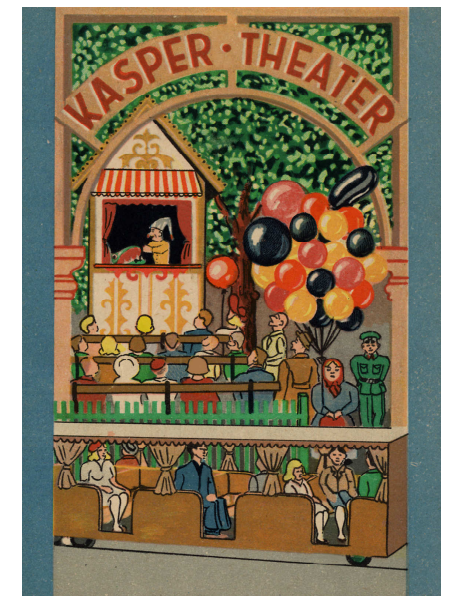

Poppenspe(e)lmuseum ©
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel.: +31(0)578 - 63 13 29 Fax: +31(0)578 - 56 06 21
www.poppenspelmuseum.nl www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl info@poppenspelmuseum.nl

Kasperl op de kermis

Zie je de tien verschillen tussen het linker en het rechter plaatje? *Kasperl* – de Duitse neef van *Jan Klaassen* – belaagt de *krokodil* met een *knuppel*. Het *publiek* kijkt vol spanning toe. De bezoekers maken een tochtje door het attractiepark.

DoePAK-oplossingen

* De juiste antwoorden: *klisterspuit* en *Joey*.